

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej nr 1

im. Przyjaciół Kostrzyna nad Odrą

Podstawa prawna: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 roku w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. 2019 poz. 325)

1. Założenia WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. System ten określa rolę i zadania nauczycieli w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada:

- rozwijanie kompetencji karierowych ucznia,
- wspieranie kompetencji doradczych nauczycieli ,
- wspieranie kompetencji doradczych rodziców,
- wykorzystywanie lokalnych zasobów dla wspierania procesów decyzyjnych ucznia w zakresie wyboru ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Na wybór zawodu składają się: wiedza na temat własnych predyspozycji i umiejętności, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy.

Preferencje edukacyjne i zawodowe są zależne od uwarunkowań wewnętrznych (cechy osobowości, temperament, zdolności) i zewnętrznych człowieka (doświadczenia, otoczenie społeczne).

Szkoła podstawowa obok rodziny stanowi środowisko mające istotny wpływ| na podejmowanie decyzji edukacyjnych uczniów.

Działania w ramach WSDZ powinny być zaplanowane, spójne, prowadzone w sposób ciągły i systematyczny.

W roku szkolnym 2024/2025 doradztwo zawodowe jest realizowane w Oddziale przedszkolnym, klasach I-VI szkoły podstawowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, w klasach VII i VIII szkoły podstawowej na

obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego jak również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego.

Przewidziane w WSDZ działania związane z doradztwem zawodowym są powiązane z treściami kształcenia ogólnego, co umożliwi uczniom dostrzeganie związków pomiędzy tym czego się uczą a dalszą edukacją i karierą zawodową.

2. Cele WSDZ

Uczniowie:

1. Poznają własne predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia
2. Rozwijają własne umiejętności i kompetencje oraz kształtują właściwe relacje społeczne
3. Wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje, talenty, potrafią określić swoje mocne strony, a także są świadomi swoich ograniczeń
4. Mają motywację do działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego
5. Znają przeciwwskazania zdrowotne do wyboru szkoły
6. Posiadają informacje o zawodach i ogólnej sytuacji na rynku pracy

Nauczyciele:

1. Potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów
2. Rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów
3. Realizują tematy zawodoznawcze metodami aktywnymi zgodnie z podstawą programową
4. Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji
5. Wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji lub kierują do specjalistów
6. Włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w procesie orientacji i doradztwa zawodowego w szkole

Rodzice:

1. Są zaangażowani i przygotowani do wskazywania kierunku kariery zawodowej dzieci,
2. Znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu
3. Znają ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady oraz terminarz rekrutacji
4. Angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody i zakłady pracy)
5. Wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych

3. Formy pracy

- obowiązkowe zajęcia z doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII
- lekcje z wychowawcą
- doradztwo indywidualne (realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej)
- warsztaty doradcze realizowane we współpracy z sojusznikami
- spotkania z ekspertami
- wycieczki zawodoznawcze
- spotkania z rodzicami
- formy wizualne – strona internetowa szkoły, gazetki

Oddział przedszkolny

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej
- Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych
- Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień
- Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

Realizacja treści jest wkomponowana w realizowany na tym etapie edukacyjnym program wychowania przedszkolnego „Nowe Przygody Olka i Ady. Wydawnictwo MAC.

Preorientacja zawodowa dla dzieci oddziału przedszkolnego jest realizowana poprzez:

- poznanie osób pracujących w bliskim otoczeniu przedszkola,
- poznawanie czynności, jakie wykonują osoby z najbliższego otoczenia, nazywanie narzędzi pracy, zwrócenie uwagi na ubiór tych osób,
- odwiedzanie punktów usługowych, poznawanie pracy zatrudnionych w nich osób,
- poznawanie na podstawie swojej miejscowości, sposobów budowania dawnie i współcześnie,
- nazywanie zawodów związanych z budownictwem,
- zwracanie uwagi na architekturę zieleni i wnętrz zwiedzanych obiektów,
- poznawanie zawodów niedostępnych bezpośredniej obserwacji.

1. Dawne zawody – moja rodzina. Gromadzenie informacji na temat różnych zawodów.
2. Moje zdrowie i bezpieczeństwo. Kiedy idziemy do lekarza?
3. Zapoznanie z zawodem ratownika medycznego – z jego zadaniami, ubiorem i sprzętem, którym się posługuje.
4. Co robi malarza? Poznanie specyfiki pracy malarza.

Ponadto w ramach doradztwa zawodowego realizowany będzie projekt „Mój wymarzony zawód”

Treści zawierają propozycje aktywności z zakresu preorientacji zawodowej oraz kształtowania wyobraźni, a także elementy strukturalne projektu (siatka wiedzy, pytania, badanie, podsumowanie). Pozwalają zagospodarować pięć dni zajęć w przedszkolu z wykorzystaniem elementów metody projektów.

Cele projektu:

- rozwijanie preorientacji zawodowej,
- poznanie różnego typu zawodów,
- wzbogacanie słownictwa o słowa związane z omawianymi zawodami,
- wyposażenie dzieci, poprzez różnorodne wzorce i własna działalność plastyczną w podstawowe umiejętności w zakresie warsztatu plastycznego, co umożliwi im rozwój wyobraźni,
- wzmocnienie poczucia własnej wartości i wiary w swoje możliwości,
- rozwijanie umiejętności formułowania pytań,
- prezentowanie zdobytej wiedzy i nowych umiejętności związanych z realizacją projektu,
- kształtowanie umiejętności współpracy w grupie.

Literatura:

Mapa Karier <https://mapakarier.org/inspirations/przedszkole>

Bujakowski M., Chmiel I., Hytkowska-Fąfara J., Łabędzka-Stanecka K., Sarad-Deć K., Sowiard.,
Przykładowy program preorientacji zawodowej dla przedszkola z proponowanymi scenariuszami,
ORE, Warszawa 2017

Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków
2016

Grzeszkiewicz B. (red.), Preorientacja zawodowa dzieci w wieku przedszkolnym,
Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004.

Maćkowiak A., Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016

Filmy

<http://www.abc.tvp.pl/19256593/kulisy-czyli-blekitek-poznajemy-zawody>

Klasy I-III

Cele ogólne:

Rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka

Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych

Pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień

Rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

Zajęcia w zakresie orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programowej edukacji wczesnoszkolnej.

Realizowane na podstawie programu: „Ja i moja szkoła na nowo”. Program edukacji wczesnoszkolnej w kl. I-III autor: Jolanta Faliszewska, wydawnictwo Juka-91 wydanie drugie uproszczone (MAC Edukacja).

Ponadto w ramach orientacji zawodowej

- zrealizowane zostaną projekty i innowacje

zrealizowane zostaną wycieczki zawodoznawcze oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te mają być spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej. Preferowane są spotkania z przedstawicielami zawodów, wycieczki do lokalnych zakładów pracy.

Literatura:

Mapa Karier <https://mapakarier.org/inspirations/klasa-i-iii>

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych;
http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Czapla B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Forma B., Przepióra A., Poznajemy zawody. Części 1,2,3, Wydawnictwo Bliżej Przedszkola, Kraków 2016
Maćkowiak A., Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki

o zawodach, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2016 Maćkowiak A., Zgadnij kto to, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011
Strzeмиńska-Więckowiak D., Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, SBM, Warszawa 2014.

Klasy IV-VI

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

W roku szkolnym 2024/2025 zadania w zakresie doradztwa zawodowego realizowane będą poprzez:

1. zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, K. Nikorowska, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017.

Wychowawcy wybierają temat/tematy zgodnie i spójnie z programem wychowawczym realizowanym w danej klasie. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

- Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych
- Wybieram ten zawód, bo...
- Jak oszczędzić pierwszy milion?
- Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy?
- Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się
- Umiejętności – od przeszłości do przyszłości
- Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe

lub

2. <https://mapakarier.org/strefa-nauczyciela/scenariusze-lekcji/?filter=klasa-iv-vi>

- Odkryj zawody przyszłości
- Czym się zajmuje...?
- Zawodowe kalambury
- Reklama zawodu
- Zgadnij zawód

Literatura

Mapa Karier <https://mapakarier.org/inspirations/klasa-iv-vi> Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Brzezińska-Lauk J., Kruk-Krymula E., Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej

dla klas IV-VI –szkoły podstawowejz proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017

<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>

Wybieram zawód –pakiet edukacyjny dla klas 4-6 szkoły podstawowej

<http://www.scholaris.pl/zasob/103923>Dołęga-Herzog H.,Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEziU, Warszawa 2014;

<http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowaniakariery zawodowej uczniów, KOWEziU, Warszawa 2006

Klasy VII-VIII

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- Rozwijanie kompetencji związanych z procederami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy
- Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

Doradztwo zawodowe dla uczniów jest realizowane podczas:

- grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców — m. in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli)
- **Lekcja wychowawcza (klasy VIII) „Procedura rekrutacyjna do szkół ponadpodstawowych**

- **Zajęcia z nauczycielem wychowawcą.** Klasa VII – Jakie wartości są dla mnie ważne?;
- Klasa VIII – Rozpoznaję swoje aspiracje. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
- <https://mapakarier.org/>

4. Realizatorzy i uczestnicy

Realizację zadań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej: dyrektor, nauczyciele, wychowawcy, wychowawcy świetlicy, specjaliści m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy oraz inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka szkolna. Na każdym przedmiocie nauczyciele realizując podstawę programową odnoszą się do treści z obszaru doradztwa zawodowego.

Koordynator doradztwa zawodowego bierze udział w planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego, aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym, dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ, przeprowadza ewaluację i sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ.

Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- 2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 3) opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu, o którym mowa w § 5 ust. 1, oraz koordynacja jego realizacji;
- 4) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 5 ust. 1;
- 5) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Zadania nauczycieli i specjalistów szkolnych w zakresie doradztwa zawodowego:

Doradca zawodowy, pedagog i psycholog szkolny diagnozują potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielają indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych prowadzą zajęcia rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kierują uczniów do specjalistycznych placówek, pedagog bada losy absolwentów.

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny. Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach. Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze

sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczyć podstawowych umiejętności technicznych.

Nauczyciele-wychowawcy świetlicy aranżują zabawy sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, prezentują treści zawodoznawcze oraz ofertę rynku edukacyjnego, wspierają uczniów i ich rodziców w procesie doradczym

Nauczyciele zajęć komputerowych prowadzą naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół średnich i lokalnego rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomagają uczniom klas ósmych w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji szkół, wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczyć komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentują sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdrażają do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazują sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.

Nauczyciele języka polskiego omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczyć tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji). Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne. Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w autoprezentacji.

Nauczyciele matematyki uczyć gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach. Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości. Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.

Nauczyciele języków obcych zapoznają z zasobem języka dotyczącym nauki i pracy oraz cech charakteru i umiejętności. Prezentują uczniom treści o zawodach w języku obcym. Uczą tworzenia kilkudzaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie). Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.

Nauczyciele przedmiotów przyrodniczych Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii. Omawiają stan zdrowia i choroby człowieka nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach. Wykazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej.

Nauczyciele historii i WOS-u informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania. Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa. Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka. Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie. Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski (m.in. bezrobocie). Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej. Uczą tworzenia

drzewa genealogicznego. Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.

Nauczyciele wychowania fizycznego omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.

Nauczyciele wychowania do życia w rodzinie prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.

Nauczyciel muzyki zapoznaje uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazuje wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczy gry na instrumentach.

Nauczyciel plastyki zapoznaje z zawodami z dziedziny kultury. Uczy korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.

Nauczyciel techniki opisuje funkcje urządzeń technicznych, omawia kolejność działań technologicznych, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania. Uczy posługiwania się narzędziami do obróbki ręcznej. Zapoznaje z zawodami z dziedziny techniki.

Nauczyciele bibliotekarze udostępniają czasopisma związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego, informacje o lokalnym rynku edukacyjnym – ulotki.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia pozalekcyjne i koła zainteresowań umożliwiające uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.

5. Treści programowe realizacji programu

A. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III szkół podstawowych

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu

oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

- 2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO- ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

B. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkół podstawowych

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- 1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO- ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

C. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII i VIII szkół podstawowych

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej

informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno- zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji;
- 2.8 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO- ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;

4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Treści z zakresu doradztwa zawodowego będą realizowane w ciągu roku szkolnego na lekcjach wychowawczych, przedmiotowych, a w klasach VII i VIII podczas grupowych zajęć z doradztwa zawodowego, wynikających z ramowych planów nauczania, prowadzonych przez doradcę zawodowego.

6. Spodziewane efekty wynikające z wdrożenia Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego

1. Uczniowie lepiej poznają siebie, swoje mocne i słabe strony,
2. Uświadomią sobie potrzebę rozpoznawania własnych predyspozycji potrzebnych do wykonywania określonych czynności (zawodów),
3. Zdobędą wiedzę dotyczącą efektywnego komunikowania się z innymi ludźmi,
4. Zdobędą wiedzę dotyczącą ścieżek kształcenia oraz informację o różnych zawodach,
5. Poznają w ogólnym zarysie rynek pracy,
6. Zdobędą wiedzę o systemie kształcenia ponadpodstawowego
7. Poznają zasady rekrutacji do poszczególnych szkół ponadpodstawowych
8. Efektywniej będą podejmować decyzje o dalszym kształceniu,
9. Rozumieją ideę uczenia się przez całe życie,
10. Z pomocą rodziców, nauczycieli lub innych specjalistów będą potrafili rozwiązywać problemy edukacyjno-zawodowe,
11. Rodzice i nauczyciele uzyskają pomoc i wsparcie w zakresie doradztwa zawodowego.

7. Ewaluacja

Ewaluacja Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego jest niezbędna, aby działania doradcze na terenie szkoły były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i rodziców. W tym celu prowadzona będzie obserwacja zajęć grupowych, zebrane zostaną informacje zwrotne od uczniów i rodziców (badanie ewaluacyjne) a następnie sporządzone zostanie sprawozdanie z realizacji WSDZ.

Szczegółowy plan ogólnoszkolnych działań doradczych
w roku szkolnym 2024 / 2025

Obszar 1. Systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania poszczególnych uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej				
Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Diagnoza zainteresowań i predyspozycji osobowościowych wśród uczniów klas	<p>Prowadzenie systematycznej diagnozy mocnych stron uczniów, podczas zajęć w ramach godzin z wychowawcą.</p> <p>Udzielanie informacji zwrotnych uczniom o ich mocnych stronach i dobrych możliwościach</p> <p>Prowadzenie badań diagnostycznych dotyczących zainteresowań zawodowych i predyspozycji uczniów podczas zajęć z doradcą zawodowym w klasach VII i VIII</p>	<p>Wychowawcy</p> <p>Wszyscy nauczyciele i specjaliści szkolni</p> <p>Doradca zawodowy</p>	<p>Podczas bieżącej pracy z uczniami przez cały rok szkolny</p> <p>Zgodnie z harmonogramem pracy z klasami</p>
2.	Przekazanie informacji o prowadzonych działaniach w zakresie doradztwa zawodowego rodzicom uczniów, w szczególności rodzicom uczniów klas VII i VIII	<p>Udostępnienie treści Wewnętrzшкольного Systemu Doradczego.</p> <p>Przekazanie rodzicom informacji o sposobie osobistego zapoznania się z treścią WSDZ</p>	<p>Administrator szkolnej strony internetowej</p> <p>wychowawcy</p>	październik

Obszar 2. Gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia.

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
2.	Gromadzenie i udostępnianie informacji oraz materiałów dla uczniów, rodziców i nauczycieli	Uaktualnienie informacji o lokalnej ofercie edukacyjnej	Doradca zawodowy Pedagog szkolny, psycholog szkolny,	IX-VI
		Przygotowanie i upowszechnienie wśród uczniów, rodziców i nauczycieli źródeł aktualnych informacji o zawodach i rynku pracy oraz rynku edukacyjnym .	Nauczyciele bibliotekarze	
		Udostępnianie informacji o działaniach dotyczących doradztwa zawodowego podejmowanych przez inne instytucje	Doradca zawodowy	Na bieżąco
		Udostępnienie materiałów diagnostycznych oraz scenariuszy zajęć.	Doradca zawodowy	Na bieżąco

Obszar 3. Koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę.

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Stała kontrola prawidłowości przebiegu zadań.	Sprawozdanie z realizacji zadań WSDZ	Dyrektor szkoły, doradca zawodowy.	czerwiec

2.	Działalność informacyjna	Umieszczenie dokumentu WSDZ na stronie internetowej szkoły, Kontakt elektroniczny z rodzicami i udostępnianie informacji na temat doradztwa zawodowego Umieszczanie informacji o zajęciach dodatkowych realizowanych na terenie szkoły.	Doradca zawodowy, administrator strony internetowej szkoły, Doradca zawodowy Nauczyciele prowadzący zajęcia	IX-VI
----	--------------------------	---	---	-------

Obszar 4. Współpraca z innymi nauczycielami tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego.

Lp.	Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
1.	Konsultacje dla nauczycieli	Udzielenie konsultacji, porad, wsparcia dla nauczycieli realizujących treści z zakresu doradztwa zawodowego	Doradca zawodowy Pedagog szkolny, psycholog szkolny,	IX-VI wg potrzeb
2.	Współpraca z innymi instytucjami	Kierowanie uczniów ze specjalnymi potrzebami i zainteresowanych uczniów na indywidualne poradnictwo-edukacyjno zawodowe do PPP lub innych placówek oferujących taką formę pomocy	Doradca zawodowy Wychowawcy	IX-VI wg potrzeb
3.	Współpraca z zakładami pracy	Wycieczki do lokalnych zakładów pracy (np. ICT, Telemond)	Doradca zawodowy Wychowawcy klas	V-VI

Obszar 5. Prowadzenie zajęć przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej.

MODUŁ : POZNANIE SIEBIE

Opis działania	Sposób realizacji	Osoby odpowiedzialne	Czas realizacji
Zebranie informacji dotyczących zainteresowań uczniów, ich umiejętności i uzdolnień	<p style="text-align: center;">Tematyka zajęć w klasach VII:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Czym się interesuję? 2. Umiejętności a wybór zawodu. 3. Zdolności i uzdolnienia. 4. Ja w oczach innych. 5. Ja w moich oczach. 6. Temperament jak z bajki. 7. Ograniczenia czy możliwości. 8. Jakie wartości są dla mnie ważne? 9. Rozpoznaję swoje aspiracje. 10. Kompetencje na rynku pracy. 11. Zawody w moim najbliższym otoczeniu. 	Doradca zawodowy	IX – VI wg harmonogramu zajęć
	<p style="text-align: center;">Tematyka zajęć w klasach VIII:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoła podstawowa i co dalej? Moja edukacyjna przygoda 2. Moje portfolio i e-portfolio 3. Jakie wartości są dla mnie ważne? 4. Kariera zawodowa. Co w trawie piszczy? 5. Zawody wokół nas – 	Doradca zawodowy	IX – VI wg harmonogramu zajęć

	klasyfikacja zawodów i specjalności 6. Jak scharakteryzować współczesny rynek pracy? 7. Praca jako wartość w życiu człowieka 8. Odkryj zawody przyszłości 9. Jak wybrać szkołę? 10. Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych, zasady, dokumenty. Jak dopełnić formalności. 11. Poszukiwanie pracy		
--	--	--	--

Podczas realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu doradztwa zawodowego do pracy z uczniami wykorzystywane będą materiały rekomendowane przez:

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i

Ustawicznej Instytut Badań Edukacyjnych

<https://mapakarier.org/>